

УДК 796.012.412.5 (477.42)

С.О. Колесник¹, І.І. Вовченко²

^{1,2}Житомирський державний університет імені Івана Франка,
вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

СИСТЕМА ВІДБОРУ БІГУНІВ ДО ЗАНЯТЬ У ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКОЛАХ

Актуальність дослідження. Велика роль у багаторічній системі підготовки і досягненні високих спортивних результатів належить відбору талановитих юних легкоатлетів.

Відбір – це система, яка враховує всі дані, які є у початківця. Відбір і спортивна орієнтація початківців представляє собою складний і тривалий процес, у якому виділяють декілька етапів. Перший етап – це набір у групи початкової підготовки дитячо-юнацької спортивної школи (ДЮСШ) [3].

Мета роботи – вивчення системи відбору бігунів до занять у ДЮСШ.

Завдання дослідження: проаналізувати спеціальну літературу з питання відбору дітей до занять легкою атлетикою.

Використовували наступні методи дослідження: аналіз літератури, опитування, анкетування.

Результати дослідження. У результаті вивчення науково-методичної літератури ряд тверджень науковців. На думку Філіна В., спортивний відбір представляє собою систему організаційно-методичних заходів на основі, яких виявляються задатки і здібності дітей для спеціалізації у визначеному виді спорту [6].

Деякі науковці стверджують, що у визначення поняття «спортивний відбір» доцільно включити поняття «обдарованість» [5]. Платонов В. розглядає спортивний відбір як процес пошуку найбільш обдарованих людей, які здатні досягнути високих результатів у конкретному виді спорту; Волков Л. – наявність генетично обумовлених морфофункціональних, моторних і психофізіологічних особливостей [2]. Сіріс П. вказує на те, що відбір початківців до занять бігом у більшості випадків здійснюється безсистемно [4]. Юнацькі секції бігу найчастіша формуються за антропометричними, віковими показниками і за результатами вступного контрольного тестування. У системі відбору спортсменів використовується ще один із методів – визначення за допомогою біопсії співвідношення повільних (червоних) і швидких (білих) м'язових волокон. Основною фізичною якістю бігунів на середні, довгі і понад довгі дистанції є витривалість [1].

За результатами проведеного анкетування та опитування спортсменів легкоатлетів (n=45), які мають певний рівень спортивної кваліфікації (II розряд, I розряд, КМС, МС) виявлено, що тільки 11,1% свідомо вибрали визначений вид спорту, оцінивши свої здібності.

Отже, для підготовки спортсменів високої кваліфікації значне місце належить відбору талановитих юних спортсменів. Аналіз літератури

дозволив виділити наступні критерії відбору до занять у ДЮСШ: морфофункціональні показники, рівень розвитку фізичних якостей, генетичні фактори. Подальші дослідження будуть спрямовані на обґрунтування системи відбору бігунів на середні дистанції.

Література

1. Бег на средние и длинные дистанции: Система подготовки / Ф.П. Суслов, Ю.А. Попов, В.Н. Кулаков, С.А. Тихонов; Под ред В.В. Кузнецова. – М.:Физкультура и спорт, 1982. – 176с.
2. Волков Л.В. Теория спортивного отбора: способности, одаренность, талант. – К.: Вежа, 1997. – 128с.
3. Легкая атлетика: Учеб.для ин-тов физ.кул. / Под ред. Н.Г.Озолина, В.И.Воронкина, Ю.Н. Примакова. – Изд. 4-е, доп., перер.М.: Физкультура и спорт, 1989. – 671с.
4. Отбор и прогнозирование способностей в легкой атлетике / Сирис П.З., Гайдарская П.М., Рачев К.И. – М.:Физкультура и спорт, 1983. – 104с.
5. Платонов В.Н., Сахновский К.П. Підготовка юного спортсмена. – К.: Рад.шк., 1988. – 288с.
6. Филин В.П. Теория и методика юношеского спорта. – М.:Физкультура и спорт, 1987. – 128с.